

Oifig an
Office of the

Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí
Director of Public Prosecutions

Kā mēs
pieņemam
apsūdzības
lēmumus

Informācija par šo brošūru

Šajā brošūrā tiek skaidrots, kā Ģenerālprokuratūra pieņem apsūdzības lēmumus.

Lēmums par apsūdzības izvirzīšanu vai neizvirzīšanu ir ļoti svarīgs.

Ja mēs nolemjam apsūdzību neizvirzīt, tas var apbēdināt un uztraukt cietušos un viņu ģimenes. No otras puses, ja persona tiek apsūdzēta, bet vēlāk atzīta par nevainīgu, var ciest personas reputācija un tai var tikt nodarīts būtisks kaitējums. Tāpēc lēmums par apsūdzības izvirzīšanu ir jāpieņem ļoti rūpīgi.

Kas pieņem lēmumu?

Ģenerālprokurors vai kāds no tā juristiem lemj par apsūdzības izvirzīšanu smagās krimināllietās, piemēram, par slepkavību, slepkavību bez iepriekšēja nodoma, dzimumnoziegumu vai letāliem ceļu satiksmes negadījumiem.

Ģenerālprokuratūra ir neatkarīga iestāde. Tas nozīmē, ka neviena cita persona vai iestāde, piemēram, valdība, nevar kādā lietā pieprasīt izvirzīt vai neizvirzīt apsūdzību.

Kā mēs pieņemam lēmumu?

Pieņemot lēmumus, mēs vadāmies pēc Vadlīnijām prokuroriem. Prokurori arī ievēro Prokuroru ētikas kodeksā ietvertos standartus.

Abi minētie norādījumi mums palīdz pārliecināties, ka lēmumus pieņemam godīgi un konsekventi.

Ko mēs ņemam vērā?

Pieņemot lēmumu, mēs pārliecināmies:

1. vai pierādījumi ir pietiekami apsūdzības izvirzīšanai;
ja jā,
2. vai sabiedrības interesēs ir lietas izskatīšana tiesā?

Kā mēs izvērtējam pierādījumus?

Mums ir jāpārliecinās, ka pierādījumi ir pietiekami nozīmīgi pirms apsūdzības izvirzīšanas lēmuma pieņemšanas.

Tas nozīmē, ka mēs pārliecināmies, ka pierādījumi ir:

- pieļaujami (atļauti tiesā);
- ticami; un
- pietiekami, lai pierādītu, ka aizdomās turētais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu.

Balstoties uz pieejamiem pierādījumiem, mums ir arī jāizvērtē, vai pastāv **pamatota notiesāšanas iespēja**.

Pierādījumiem ir jābūt pietiekami nozīmīgiem, lai tiesneši bez šaubām varētu nolemt, ka aizdomās turētais ir vainīgs nozieguma izdarīšanā. Lai lietā iegūtu tik pārlicinošus pierādījumus, ir jāizpilda ļoti augsti standarti.

Izvērtējot pierādījumus, ir jāņem vērā vairāki faktori. Tā kā jebkura lieta ir atšķirīga, mēs nevaram sniegt sarakstu ar pilnīgi visu, kas būtu jāņem vērā, bet varam minēt dažus no faktoriem:

- atšķirības liecinieku liecībās;
- vai liecinieka liecības apstiprinājumam ir neatkarīgi pierādījumi;
- vai liecinieka versija ir ticama;
- vai liecinieki var liecināt tiesā;
- ja ir nepieciešams atpazīt aizdomās turēto, vai liecinieka, kurš atpazīst aizdomās turēto, liecība ir ticama;
- vai pieejamie pierādījumi ir pieļaujami (atļauti) tiesā.

Kā mēs nolemjam, vai sabiedrības interesēs ir izvirzīt apsūdzību?

Pat ja ir iegūti pietiekami daudz pierādījumu, ģenerālprokurors lemj, vai sabiedrības interesēs ir izvirzīt apsūdzību.

Izvērtējot sabiedrības intereses, ģenerālprokurors ņem vērā vairākus faktorus, piemēram, cietušā, aizdomās turētā un plašākas sabiedrības intereses.

Ja ir izdarīts noziegums, sabiedrības interesēs ir pārliecināties, ka likumpārkāpējam tiek izvirzīta apsūdzība, tas tiek notiesāts un sodīts. Jo smagāks ir noziegums un jo pārliecinošāki ir pierādījumi, jo vairāk sabiedrības interesēs ir apsūdzības izvirzīšana.

Novērtējot sabiedrības intereses, mēs ņemam vērā šādus faktorus:

- nozieguma smaguma pakāpe;
- ietekme uz cietušo;
- cietušā un aizdomās turētā vecums un personiskie apstākļi;
- apsūdzības izvirzīšanas ietekme uz aizdomās turēto un cietušo;
- risks, ka aizdomās turētais izdarīs citus noziegumus;
- alternatīvas apsūdzības izvirzīšanai (ja tādas ir).

Piemēri divām apsūdzības izvirzīšanas alternatīvām:

**1. Pieaugušo likumpārkāpēju
brīdināšanas programma, kurā**

noteiktos gadījumos vismaz 18 gadus sasniegušie likumpārkāpēji var saņemt brīdinājumu no Gardas kā alternatīvu apsūdzības izvirzīšanai; un

- 2. Nepilngadīgo pāraudzināšanas programma**, kurā persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu, saņem brīdinājumu no Gardas, kā arī tā noteiktu laiku var atrasties Gardas uzraudzībā.

Plašāku informāciju par sabiedrības interešu apsvēršanu varat iegūt Vadlīnijās prokuroriem mūsu vietnē www.dppireland.ie.

Vai mēs sniedzam iemeslus par mūsu lēmumu apsūdzību neizvirzīt?

Jā. Ja mēs nolemjam apsūdzību neizvirzīt, cietušais var pieprasīt mūsu lēmuma iemeslu pārskatu. Tas attiecas uz visiem lēmumiem, kas ir pieņemti pēc 2015. gada 16. novembra.

Cietušā nāves gadījumā bojāgājušā ģimenes loceklis var pieprasīt mūsu lēmuma iemeslu pārskatu. Tas attiecas uz visiem gadījumiem, kuros nāve ir iestājusies sākot no 2008. gada 22. oktobra.

Ja lēmumu par apsūdzības neizvirzīšanu ir pieņēmusi Garda, cietušais Gardai var pieprasīt lēmuma iemeslu pārskatu.

Kā es varu pieprasīt ģenerālprokurora lēmuma iemeslu pārskatu?

Lai pieprasītu lēmuma iemeslu pārskatu, Jums ir jāaizpilda **lemeslu pieprasījuma veidlapa**. Iemeslu pieprasījuma veidlapa ir pieejama mūsu vietnē www.dppireland.ie. Jūs varat iegūt šo veidlapu arī jums tuvākajā Gardas iecirknī.

Jūsu pieprasījums ir jāiesniedz **28 dienu laikā** no dienas, kad jums tiek paziņots par apsūdzības neizvirzīšanas lēmumu. Dažos gadījumos ĢP termiņu var pagarināt. Tas ir iespējams vienīgi gadījumos, kad tam ir pamatots iemesls un tas ir taisnīgi.

Vai es varu ģenerālprokuroram pieprasīt lēmumu pārskatīt?

Noteiktas personas ģenerālprokuroram var pieprasīt lēmumu pārskatīt. Piemēram:

- noziegumā cietušais;
- bojāgājušā ģimenes loceklis;
- advokāts, kas pārstāv jebkuras iepriekš minētās personas intereses.

Kā es varu ģenerālprokuroram pieprasīt lēmumu pārskatīt?

Ja jūs vēlaties ģenerālprokuroram pieprasīt lēmumu pārskatīt, lūdzu sazinieties ar Komunikācijas un cietušo saziņas nodaļu, kuras adrese ir norādīta 9. lappusē.

Vai lēmuma pārskatīšanas pieprasīšanai ir noteikts termiņš?

Jā. Ja jūs esat pieprasījis lēmuma iemeslus, lēmuma pārskatīšana ir jāpieprasa **28 dienu laikā**, sākot no dienas, kas ir norādīta vēstulē par apsūdzības neizvirzīšanas iemesliem.

Ja jūs lēmuma iemeslus neesat pieprasījis, jūs tāpat varat pieprasīt pārskatīšanu. Šis pieprasījums ir jāveic **56 dienu (8 nedēļu) laikā** sākot no dienas, kad jums paziņoja par apsūdzības neizvirzīšanas lēmumu.

Dažos gadījumos ĢP termiņu var pagarināt. Tas ir iespējams vienīgi gadījumos, kad tam ir pamatots iemesls un tas ir taisnīgi.

Kur es varu iegūt papildu informāciju?

Jūs varat iegūt papildu informāciju mūsu vietnes www.dppireland.ie sadaļā "Cietušie un liecinieki".

Mūsu vietnē ir pieejami arī citi noderīgi informācijas avoti, piemēram:

- Informācija cietušajiem
- Informatīva brošūra par ĢP lomu
- Vadlīnijas prokuroriem
- Prokuroru ētikas kodekss

- Informatīva brošūra par lēmumu iemeslu un pārskatīšanas pieprasīšanu

Kā es varu sazināties ar ģenerālprokuratūru?

Mūsu kontaktinformācija:

Komunikācijas un cietušo saziņas nodaļa
(Communications and Victims Liaison Unit)
Ģenerālprokuratūra (Office of the Director of
Public Prosecutions)
Infirmary Road
Dublin 7.

Tālr.: (01) 858 8444 (tiešais savienojums)

Fakss: (01) 642 7406

Mēs ceram, ka šī informatīvā brošūra jums sniedza informāciju par to, kā mēs pieņemam apsūdzības lēmumus. Lūdzu ņemiet vērā, ka tajā nav iekļauti visi iespējamie gadījumi, kā arī tā **nesniedz tiesisko palīdzību**. Ja uzskatāt, ka jums ir nepieciešama tiesiskā palīdzība, lūdzu vērsieties pie jurista.

© Ģenerālprokuratūra
(2015. gada novembrī)